

INTRODVCTIO SPECIALIS
AD ORGANVM PRINCIPIS PERI-
PATETICORVM.

SIVE

ISAGOGE POR-
PHYRIANA.

Quam, præsido

PAVLO GRAN-
DINGER SOC. IESV
PROFESSORE LOGICES,

Publicè defendet

ADM. REV. AC PRÆNOBILIS DOMINVS
WOLFGANGVS
CHRISTOPHORVS A
GEMMINGEN, CATHEDR. ECCLES.
AVGVST. CANONICVS,

Logicæ Studiosus.

ANNO COMMVNIS HOMINVM SA-
LVTIS, CID. DIC. XXX.

DIE 24 SEPTEMBR. HORA VIII. ^{ua.} ANTE, ET
II. ^{da.} POST PRANDIVM; LOCO GYMNA-
SII CONSVEITO.

AVGVSTÆ VINDEL.
TYPIS ANDREÆ APERGERI.

PRÆNOBILI, AC STRENUO
DOMINO

REINHARDO
A GEMMINGEN, IN
HORNBERG, ET MICHELFELD:

NOBILIS, LIBERI ET
EQVESTRIS S.R.I. ORDINIS PER
KRÆCHGOLAM, IN SVEVIA,

ROGATO TE-
TRARCHÆ, ETC.

DOMINO SVO COGNATO BENE-
VOLENTISSIMO;

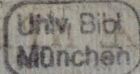
HÆC DE

UNIVERSALIBVS PHILOSO-
PHEMATA,

SINGVLARI GRATI ANIMI AFFECTV

D.D.

WOLFGANGVS CHRISTOPHORVS
à Gemmingen, Canonicus Cathedr. Eccles. Augustæ.



DISPUTATIONIS

Argumentum, & Partitio.



L Sagogen, seu (quod idem est) Introductionem ad Organum Aristotelis, Generalem de natura Logicæ, nuper dedimus. Superest *ff* sagoge, seu Introductio, Specialis; quam nempe de vniuersalibus olim MALCHVS quidam, cognomento PORPHYRIVS, elucubrauit; homo alioqui nefarius, ac perduellis SS. Fidei nostræ non desertor solum, sed etiam oppugnator. Et verò perutilem, ac planè necessariam esse, saltè aliquam, Vniuersalium seu Prædicabilium cognitionem ad percipiendâ ea, quæ cum in Prædicamentis, tum in reliqua sua Dialectica Philosophus persequitur, non modo Prophyrius hic desertè affirmat; verùm ipsa adè Prædicabilium natura, quam deinceps his in Thesis explicare aggredimur, abundè confirmat. Cæterùm quòd in re difficili, & non nullius momenti, tam perfido vtamur Duce, haud ea nobis est ratio, quasi infami Apostata soli, ac per se credamus omnia; sed quia is, quidquid in hunc suum codicillum congescit, non tam è proprio, quàm alieno, depromsit penu; Platonis, inquam, atq; Aristotelis; quorum quidem illum in ijs, quæ vera essent, omnino audiendum præ reliquis, Magnus Augustinus censuit; isti verò, vt in alijs, ita & in hac de Vniuersalibus doctrina, dudum Ecclesia, etiam in suos, per-

ISAGOGE

misit magisteriū. Itaq; et si hæc Platonico-Aristotelico-Porphyriana Isagoge serè tantum tractet de prædicabilibus in specie; nos tamen vberioris institutionis gratiâ, & quia intelligentia Vniuersalium in Comuni admodum conducit, imò necessario requiritur ad perfectam notitiam Vniuersalium in Particulari; vtraq; quoad feret nostra tenuitas, exponemus in præsentis disputatione: quam pròinde totam in duas tribuimus partes; quarum vna Prædicabilia in Genere; altera eadem docebit in specie; hæc vtrobiq; seruat à Methodo ac lege; vt, instituti nostri memores, pottiorem semper habituri simus rationem Vniuersalis Logicæ, quàm Metaphysici. Quanquam istud quoq; subinde propter illud nec omnino poterit, nec debet prætermitti.

P A R S P R I M A.

De vniuersalibus in Communi.

T H E S I S I.

VNIVERSALE in Generalissimo suo conceptu est vnum quid pertinens ad multa. Ita Fons. lib. 5. Met. c. 28. q. 1. s. I. & alij passim. Potest autem vna aliqua res pluribus modis pertinere ad multa; respiciendo scilicet illa vel tanquam *Effecta*, & hinc V N I V E R S A L E in *Causando*, vt Sol, Cælum, Deus; vel tanquam *Significata*, vnde V N I V E R S A L E in *significando* seu *Representando*, vt vocestum vniuoçæ, tũ æquiuoçæ; item conceptus, ac species præfertim Angelicæ &c. vel deniq; tanquam *subiecta*, in quibus inest, aut de quibus dicitur; & ab illis quidem V N I V E R S A L E in *Essendo*, ab his autem V N I V E R S A L E in *Prædicando* denominatur; vt Animal, Homo, Brutum. Prioris generis *Vniuersalia* non sunt huius loci; vt nec *Complexa*; qualia sunt integræ enunciationes, notis vniuersalibus præsignes; aut Axiomata, seu Dignitates ac Maximæ, facile ab omnibus admitti solitæ; vt Omne Totum est maius sua parte &c. *Vniuersalia* generis posterioris huc quidem spectant, sed ita tamen, vt, quemadmodum jam antè monuimus, V N I V E R S A L E in *Prædicando* (quod vel ideo *Logicum* appellatur) consideretur *per se*; V N I V E R S A L E autem in *Essendo*, seu *Metaphysicum* non nisi propter ipsum.

II.

Porrò V N I V E R S A L E *Incomplexum* (quod quia

caret *complexitate Propositionis*, etiam *Simplex* solet appellari) more aliorum concretorum, in adæquata sua ratione duo inuoluit; *Formale*, & *Materiale*. Pro *Formali* dicit *Vniuersalitatē*; pro *Materiali* id, quod *Vniuersalitati*, ceu formæ, substat. De utroq; controuertitur apud auctores, quidnam ea sint. Atque imprimis quidem ad *Materiale* quod attinet; sunt, qui id prorsus negent, tollentes vniuersim non solum *Vniuersalia*, sed & *Scientias* omnes; eo quòd existiment, quidquid vsquam sit, id omnino *Singulare*, caducum, atque sensibile esse. Verùm hi sanè quàm insciti *Pseudophilosophi*, quidquid demum in *Epicurea* oggruniant harâ, digni non sunt, qui vel verbulo refutentur. Vide *S. Th. tractat. i. de vniuers.* vbi memorat, *Opinionis* huius asseclas *Porcos* fuisse nuncupatos ob brutam planè, & homine indignam, quam tradidère, doctrinam.

III.

At etiam *Plato* ipse hac in re male diuinus fuit. Nam hic (si *Aristoteli* credimus) nescio quas commentus est *Vniuersales substantias*, seu *Ideas*, quæ nimirum & à parte rei existerent ab æterno per sese extra omnia sua *singularia*, & tamen eorundem essent *communes Natura*, quarum, ceu verorum principiorum, participatione suum esse haberent *Indiuidua*. Quod quàm incommodum, imò impossibile sit, nemo est, qui non intelligat. Quomodo enim, quælo, *formæ* illæ aut possunt esse *Separatæ*, si *Natura?* aut quomodo *Natura*, si *Separata?* Cùm vtique nihil

hilæquè coniunctum atq; internum sit rebus, quàm
 sua cuiq; *Natura*. Præterquam quòd *Natura* huiuscemo-
 di, hoc ipso *Communes* seu *vniversales* non essent, sed *Singula-*
res; quia realiter atque immediatè existerent seipsis:
Omne autem (vt rectè Boëtius *lib. de vnit. & vn.*) quod est, seu
 dicto modo existit, ideo est, quia *unum numero*, adeoq; *singula-*
re est; vt inductione patet, ac demonstratur in *Metaphy-*
fica. Atq; hinc est, quòd nonnulli inficientur, ita *Plato-*
nem sensisse; eo quòd sibi persuadere nequeant, *Philoso-*
phum cætera perspicacissimum ad eò hinc fuisse halluci-
 natum. Sed & *Constantiense Concilium* inter alios er-
 rores *Ioannis Hus* Thesin *De realium atq; eternorum vni-*
uersalium positione, &c. damnasse, testatur *Ioan Eck. q. 2. a.*
2. concl. 1. ex Æn. Sylu. & Gers. in Epist. de laud. Bonan.

IV.

Medium sibi tenuisse videntur, sed non idè bea-
 ti *Nominales*; qui neque *Vniuersalia* omnino negârunt,
 neque tamen etiam, *Res esse Vniuersales*, concesserunt;
 sed sola *Nomina*: vnde & celebrem illam fortiti sunt de-
 nominationem, quam hodieq; passim in *Lycæis* sine in-
 vidia retinent. Ac ne quis, hisce tam beneuolis voca-
 bulorum patronis fauentior, existimare possit, impingi
 illis sententiam, quam fortè ne somniârint quidem,
 placuit formalia ipsorum verba subiungere. Ita enim
 expresse *Occam, Venerabilis* (vt vocant) *Opinionis hu-*
ius Inceptor, seu potius Instaurator, l. p. aur. sue Log. c. 15. Nul-
lum, inquit VNIVERSALE est Substantia, quomodocunq;

consideretur; sed quodlibet VNIVERSALE est intentio animæ, seu Conceptus. Loquitur autem hic auctor de Vniuersali, quod ipse prius c. 14. vocarat Naturale; aitq; illud esse Signum naturale, PRÆDICABILE de pluribus, &c. Idem Occam Quodlib. 4. q. 19. nec non Quodlib. 4. q. 13. & 23. multis ostendit, Prædicamentum non habere nisi triplex esse; in Mente, in scripto, in Prolato. Item, Prædicamentum quidem componi ex substantijs primis & secundis, sed quæ sint conceptus, & nomina; nullo modo autem ex rebus extra animam, quæ non sunt signa, &c.

V.

Vestigia Antesignani sui nauiter secuti sunt Gabriel Biel, Ioannes Eekius, Briccott, alij. E quibus Gabr. in I. d. 2. q. 7. in terminis, nulla res extra animam, inquit, nec per se, nec per aliud, reale vel rationis, nec qualitercunq; consideretur, vel intelligatur, est VNIVERSALIS, nisi forte signa ad placitum instituta; quæ sunt res singulares, & dicuntur VNIVERSALIA significatione vel PRÆDICATIONE. Ioan. Eck. statim in præmiss. I. d. 2. q. 2. Prædicab. disertè asserit, Duntaxat res significantes esse VNIVERSALIA; sc. scripturas, Voces, Conceptus. Atq; vt se suosq; Connominales clariùs explicet, ad tres illas qq. à Porphyrio in Procemio Isagoges propositas sic respondet. Ad I.^{am} patet, inquit, VNIVERSALIA scripta & Vocalia existere exterius; VNIVERSALIA verò Mentalia in intellectu existunt. Et paulò post: VNIVERSALIA sunt solum in intellectu, ac in alijs signis significantibus, non significatis. Ad II.^{am} VNIVERSALIA Men-
talia

alia corporis sunt expertia; Vocalia corporea sunt Quantitatiuè Scripta corporea sunt Substantialiter & Quantitatiuè; dicunt enim Substantiam, quæ protrahitur, figuratur, & delineatur, ut atramentum. Ad III.^{am}. Logica VNIVERSALIA Scripta videntur; Vocalia audiuntur; Mentalia verò, vti Mens ipsa, nullo sensu percipiuntur.

VI.

Hæc, atq; alia similia complura sibi somnia fingunt vocabularij isti Philosophi; sed num. conuenienter Aristoteli, S. S. P. P. alijsq; D. D. tum Theologis, tum Philosophis, atque ipsi deniq; rationi, mox videbimus. Certè Aristoteles expressè affirmat contrarium; dum $\pi\epsilon\gamma\iota\ \epsilon\gamma\mu\eta\nu.$ c. 5. ait: R E R V M alie sunt Vniuersales, alie Particulares. Quam Philosophi diuisionem esse RERVM strictè, seu prout Res opponuntur Nominibus, nimis apertè testatur S. Th. lect. 10. in c. 1. his verbis: Ipse enim (Aristoteles) non diuisit NOMINA in Vniuersale & Particulare, sed R E S. Et ideo, intelligendum est, quòd vniuersale etiam dicitur, quando I D, quòd significatur per Nomen, est natum in pluribus inueniri. Hoc autem (subdit immediatè idem S. D.) non conuenit Nominibus; adeoq; nec esse VNIVERSALIA. Hoc enim dicitur Vniuersale, quòd pluribus naturà aptum est inesse, ait expressè Arist. 7. Met. t. 45. & 1. de part. an. c. 4. Quæ in pluribus insunt, inquit idem, hæc Vniuersalia appellamus. Quæ profectò loca omnia (vti & alia passim, in quibus ea vniuersalibus attribuit Philosophus, quæ Nominibus vel omnino non, vel secundariò tantum, nec nisi per accidens conueniunt) ita clara sunt atque perspicua, vt

Burlæus ac Paulus Venetus, posteaquam Aristotelis scripta accuratiùs perlegissent, illico damnatis *Nominalibus* in *Realium* Philosophorum sententiam & pedibus & manibus iuerint, teste Dom. Sot. q. 1. de *Vniuers.* qui insuper addit *ibid.* *Reuera nemo, qui fuerit in Aristotele versatus, negare potest Vniuersalia in REBVS.*

VII.

Grauiores Censuras, quibuscùm à P.P. tum à D.D. alijs perstringitur Opinio Aduersariorum; præsertim *Anselmianam* illam, qua (præter seriam de *cautiſſimo ad sacræ pagine quæstiones accessu adhortationem.*) *Dialecticè Heretici;* & *Fonsæcianam* atq; *Achillinæam*, quibus importunum *Philosophorum genus,* & *Scientiarum destructores* indigitantur, prætereò; contentus solâ Ratione, quæ doctrinæ *Realium,* à quorum parte nos hîc stamus, haud mediocriter patrociniatur. Nam in primis *RES* utiq; *Sciuntur* ac *Definiuntur*: ergo hoc ipso sunt *Vniuersales.* *Consequentia* vera est: constat enim partim ex communi Axiomate, partim ex 7. Met. c. 17. *Singularium neq; Scientias, neque Definitiones esse;* cùm, saltem in hac vita, nec differentias nec proprietates eorum indiuiduantes penetremus. *Antecedens* negant quidem ac pernegant *Nominales;* sed planè contra Rationem, Experientiam, Auctoritatem: præterquam quòd non videam, quomodo, si vt *Vniuersalitatem* ita & *Sciibilitatem* solis *NOMINIBVS* attribuant, non potiùs *Grammatici* ac *Nomenclatores* appellandi sint, quàm *Philosophi,* siquidem *Philosophia est scientia seu cogni-*

cognitio RERVM (non NOMINVM) vt sunt, seu per causas &c. Vide Ammon, *init. prædic.* & Fonsc. l. 2. Met. c. 3. q. 3. f. 2.

IIX.

Deinde RES, v. g. natura humana, leporina, asinina, verè sunt in multis: ergo etiam verè de multis prædicantur; nam ad *Esse* sequitur *Prædicari* juxta tritum illud: *Esse IN fundat Dici DE*, NOMINA autem cum nequaquam insint multis propriè, vti paulò antè ex S. Th. retulimus; ideo nec propriè de multis prædicantur *per se & Principaliter*; sed tantum loco rerum, atq; *Instrumentaliter*, seu vt signa vicaria illarum. Cum enim RES ipsas in disputationem adducere non possimus, NOMINIBVS vtimur pro REBVS I. *Elench. I.* Adde; quòd, si Nomina ipsa prædicarentur per sese & vt QVOD, sensus enunciationum redderetur falsus. Non enim Homo, vel equus est *Nomen* aut *Conceptus*, sed *Res* animal: neq; cum dico: *Album est disgregatiuum visus*, indicare volo; duo illa *vocabula* esse de ratione albi, sed *aptitudinem in albo realem* dispartendi visus. Respondent; Copulam EST in enunciationibus accipi solere pro SIGNIFICAT.

IX.

Sed contrà est I. Nam nec *Res* nec *Nomen* Homo vel Equus per se immediatè significat vel *Nomen* vel *Rem Animal*; nec vicissim. Imò si *Animal* vicissim per se significat *Hominem* aut *Equum*, de quibus prædicatur; vel significat

adæquatè totam naturam *Hominis & Equi*, vel neutrius totam, sed partialem quandam vtriq; communem. Si I. ergo *Nomen animal* respectu hominis & Equi non erit vniuocum; quod est contra communem. Si 2. ergo habemus intentum. Natura enim illa communis *Equo & Homini*, vniuocè significata hoc *Nomine animal*, erit VNIVERSALIS. II. Responsio Antagonistarum egregiè fauet Sacramentarijs Hæreticis. Vt quid enim horum sensus de verbis Consecrationis, tanquam sinister, damnatus est à Conc. Trid. Si verbum EST in Dialectica communiter solet sumi pro SIGNIFICAT? Aut si rectè ac merito suo damnati sunt Heterodoxi illi, eo quòd EST communiter non sit idem, quod SIGNIFICAT; qua demum licentiâ *Nominales*, contra comunem illud à propria sua acceptione tam audacter detorquent in alienam, ad propositum duntaxat tuendum?

X.

Contrà est III. quod grauissimus Commentator, Ioannes Maldonatus Noster, super *Cap. 26. Matth.* scribit. Nam, *Nego*, inquit, *Verbum Substantiuum EST aut Latine, aut Græcè, aut Hebraicè; aut vlla prorsùs in lingua, quam ego nouerim, aut in sacris litteris, aut apud vllum alium auctorem, pro verbo SIGNIFICAT accipi solere, aut etiam posse; hominesq; imperitissimos, qui id dicant, affirmo.* Hæc doctissimus Maldonatus. Alia *Nominalium* responsa, vt i & obiecta aduersùm nos, leuioris sunt momenti, quàm, vt hîc prolixè refellantur, ac diluantur. Pleraq; peccant in eo, quòd

quòd inter diuersos naturæ status, item inter Singula-
ria *per se*, & *per accidens* non bene distinguant: adeoq; quid
mirum, si nec bene doceant? Præterea istud quoq; hoc
loci aduertendum est non per functoriè: nimirum, et si
vniuersim omnia vocabula, significantia actus intel-
lectus (quale vocabulum etiã est *Prædicare*) passiuè deno-
minent non ipsos *actus*, sed eorum *obiecta*, seu *Res*; nihil-
ominus tamen, si actus intellectus seu conceptus su-
mantur non *formaliter* prout signa sunt, sed *materialiter* seu
obiectiuè, prout scilicet etiam ipsi significantur atq; con-
cipiuntur reflexè, vt sic eos posse prædicari de pluribus,
adeoq; esse *vniuersalia*. Idem dic de alijs signis, pari ra-
tione consideratis.

XI

QVÆRES; quomodo *Materiale vniuersale* sit *vnun*?
R. *Formaliter*. Nam *vniuersale*, *materialiter* ac *secundum se* spe-
ctatum, vtique est *Ens formaliter*; vt constat ex dictis: ergo
etiam est *Vnum formaliter*. Eo quippe modo aliquid esse *vnum*,
quo est *ens*; Ait rectè Murc. q. 5. d. 1. de *vniuers.* Deinde quid
quæso; aliud est, esse *Vnum formaliter*, nisi *habere rationem*
formalem substantiæ seu *essentiæ eandem*? Atqui *vniuersale*,
quo de hîc agimus, eandem *essentiæ rationem forma-*
lem habet in omnibus suis inferioribus, est enim *Vni-*
vocum: ergo nihil illi deest, quo minus sit *formaliter vnum*.
Hinc non male Porphyrius c. 3. inquit: *Participatione spe-*
cies plures homines sunt vnus homo, non *numero*, vt patet; nec
similitudine tantum: omnis enim similitudo supponit,

tanquam fundamentum suum, vnitatem formæ, secundum quam aliqua dicuntur similia: ergo *formaliter*. Sed & Aristoteles ipse, *eadem inquit, ratio animalis est in homine & in equo*. Apud Lorin. q. 2. Item; *eadem natura diaphaneitatis est in aere & in aqua*. Jb. Deniq; idem: *Dicuntur autem vnum, & quorum Genus vnum, differens oppositis differentijs; ut homo, canis, equus, &c. 5. Met. t. 10.* ac ne denuo quis Similitudinistarum interpellat, immediatè additur: *Quoniam omnia animalia sunt propinquissimo modo, sc. essentialiter: seu, vt S. Th. lect. 7. interpretatur, 'Omnia communicant in animali, quasi in vno genere, subiecto differentijs.* Auerroës in eundem commentatus locum, *canis (inquit) & homo, & equus sunt vnum non Similitudine, sed in Animalitate.* Ad Scot. in 2, d, 3, q, 1. Caiet. c. 4. de Ent. & Essent. alios.

XII.

Ex his atq; alijs passim locis Philosophi sanè quàm mirum est, reperiri adhuc, qui rebus ante operationē intellectūs *Vnitatem Formalem* abiudicent: cū tamē contrarium Ratio ipsa, præter locupletissimam auctoritatem non vulgarium TT atq; PP. abundè videatur confirmare. Certè enim uero, nemine cogitante, Castor cum Polluce, gemello fratre; vel Pylades cum Oreste, sodale intimo, haud dubiè non similitudine solùm, verùm etiam essentiã ipsã, adeoq; *formaliter*, magis olim conueniebant: quàm vel anser vetulus cū Nestore, vel Atheniensis noctua cū sua Pallade: ergo & his illi magis inter se *vnum* erant *formaliter*; cū conuenientia *formalis* fun-

fundetur in *Vnitate formali*, seu essentiali. Adde, quod *Vnitatis formalis* passim definiatur *Negatio diuisionis formalis*, seu *Indistinctio* quoad *prædicata essentialia*. At istā *Indistinctiōnē* habent V. G. Petrus & Paulus inter se à parte rei: igitur & *Vnitatē formalem*. Min. Prob. Quomodo enim alioqui possent, quā homines, vnā prorsus & eādē definitione defini-ri? aut quomodo vox *Homo*, quæ respectu illorum, confessione omnium, vniuoca est, non potius foret æquiuoca? aut demum quomodo iidem duo fieri possunt *vnū formaliter* operā solius intellectūs, si non sint reapse antea?

XIII.

Aiunt quidem aduersarij; per *denominationem extrinsecam*: sed contra. Petrus & Paulus *in se* nihil habent, quo differant essentialiter; itaq; reuera *in seipsis*, & non per *denominationem externam*, habent negationem diuisionis formalis; seu, quod idem est, *Vnitatem formalem*. Esto enim e. c. DEVS, quia per eandē essentiam suam vnus est & *materialiter* & *formaliter*, si per impossibile diuideretur *materialiter* seu *numero*, hoc ipso etiam desineret esse vnus *formaliter* seu essentialiter; *Homo* tamen, qui secundum se & ex essentia sua non est vnus *numero*, etiamsi diuidatur *materialiter*, manet tamen vnus *formaliter*. Tela partis aduersæ minùs feriunt, vtpote dudum præuisa ab Angelico: D. I. p. q. 11. a. 1. ad 2. vbi, nihil prohibet, inquit, id quod est vno modo diuisum, esse alio modo indiuisum: sicut, quod est diuisum *numero*, seu *materialiter*, est indiuisum secundum speciem, seu *rationē specificam*, adeoq; indiuisum *formaliter*. Hinc facile

facile solues vnum eundemq; hominem ligatum simul
& fune in patibulo. & monili in palatio quemq; aduer-
sarij addicunt Orco. cum ipsum tu etiã beabis coelo. &c.

XIV.

Neq; verò etiam noster loquendi modus difformis
est vel SS. LL. vel SS. PP. licet cum B. M. Boëtio in cap. 2
Porphyr. *Et plures homines in speciali homine vnũ, & specialem vnũ
in pluribus (quodammodo) infinitum dicamus.* Ita enim ip-
sèmet diuinus Paulus ad Ephes. 4. *Vna Fides, inquit, Vnum
Baptisma; & tamen quot millia Fidelium? quot millio-
nes Baptizatorum? Ita S. Anselmus: Omnes Angeli sunt
vnus natura.* Ita Damascenus: *Non possumus dicere, quoniam
aliud est Petrus, & aliud Paulus; quia falsum dicimus: Naturã enim
vnum sunt; non sunt vnus numero.* Ita deniq; S. Fulgentius;
qui doctrinam nostram clarissimè illustrat, cum ait c. 2.
de fid, ad Petr. *Licet Caro Christi & omnium hominum vnus
eiusdemq; natura sit, &c. Vnius inquit, eiusdemq; naturæ; vt
que non vnitæ Vniuersali, quæ singularibus, qualis fuit
caro Christi, non conuenit; nec identitate Individuali,
seu numericã; vt per se patet: Ergo essentiali.* Lege S. Atha-
nas. tract. de Definit. S. Basil. 3. contra Eunom. SS. Greg. Nys.
l. de creat. hom. c. 18. & Nazianz. Orat. in laud. vi g. &c.

XV.

Explicato Materiali VNIVERSALIS succedit eius-
dem Formale; quod partim etiam ex Vnitæ quadã, par-
tim ex Aptitudine essendi IN, & Prædicandi DE pluribus con-
surgit. Cæterum ista Vniuersalis vnitas etsi sit intrinsecana-
tura

turæ Communi, haud tamen est *Realis propriè*; vtpote nec *Materialis* seu *Numerica*, nec *Formalis* seu *Essentialis*; saltem absolutè & simpliciter loquendo: vtraq; enim illarum reperitur à parte rei in Singularibus; non item *Vnitas vniuersalis*; quæ vel ideo quoq; *Vnitas Præcisionis* appellari consuevit, quia resultat in natura, quamprimùm hæc à suis inferioribus præscinditur, seu abstrahitur operâ *Rationis*. Vnde & *Indiuisio numerica Rationis* nuncupatur; estq; *Priuatua*, non merè *negatiua*, vt illæ duæ. Atq; hinc facilè etiam colligas, quo in *statu* Natura sit *Vniuersalis*, saltem ex parte *Vniuersalitat*is *inadequata*, quæque in *Vnitate* modò explicatâ consistit: videlicet non in *statu* *Existentiæ Realis* (in quo natura semper est *Singularis*) nec in *statu* *Essentiæ* (siquidem vnitas *Vniuersalis* primùm naturæ per intellectum aduenit) ergo in *statu* *Existentiæ Obiectiue*.

XVI.

Vocamus autem *Statum Existentiæ Obiectiue* seu *Abstractionis*; in quo naturæ conueniunt prædicata, intellectualem ipsius à singularibus *præcisionem* consequentia, *Statum* verò *Existentiæ realis* seu *Contractionis* dicimus; in quo naturæ *Indiuidualia*: *Statum absolutum* seu *Solitudinis*; in quo eidem non nisi *Essentialia* ac *Propria* competunt attributa. Ex quo patet, etiam *Aptitudinem vniuersalem* extra primum illum statum haudquaquam conuenire naturæ, nisi fortè fundamentaliter tantùm, & aliquo modo remotè: Neq; enim ea verè *singulare* quid est, nec

Essentiale, nec proprium. Adde; quòd, etsi, vt focia ipsius *Vnitatis*, suo modo infit naturæ communi, attamen neque *positiua*, neq; *realis* quædam potentia est, sed pura pura *Non repugnantia rationis*; nec *una* aut *simplex*, vt aliqui perperam existimant, sed *gemina* seu *duplex*, vtpote *duplicem* quoq; tollens *repugnantiam*, & ad actum *essendi* in multis, & ad actum de multis *predicandi*. Quorum iste actus quia Naturam tantum *extrinsecè*, ille *intrinsecè* contrahit, rectè concludas; *Logicam* hanc potentiam *per actum realis inexistentiæ* perire, non item *per actum predicationis*; adeoq; Naturam ipsam desinere esse *Vniuersalem* in priore quidem actu, in posteriore verò manere: ita tamen, vt *Vniuersalitas* non sit *Ratio QVÆ*, sed *mera Conditio, SVB QVÆ* Natura prædicetur de Inferioribus.

XVII.

His probè perceptis, facile est intelligere definitionem vtriusq; *Vniuersalis*, Nam *Metaphysicum* communiter dicitur *ID*, sc. *unum vniocè*; *QVOD APTVM EST*, *Aptitudine* paulò antè descriptâ; *VT PLVRIBVS* (*saltem possibilibus*) *secundùm nomen & rationem communem*; *IN SIT* *per Identitatem*, qua verè dici possit: Hoc est *Hoc*; cum *multiplicatione sui*, *specificâ* vel *Numericâ*; & deniq; vt *Totum*, saltem *Potestatiuum*. *Logicum Vniuersale* describitur *ID*, *QVOD APTVM EST DE PLVRIBVS PRÆDICARI*, seu *affirmari verè*, *vniocè*, *propriè*, *intrinsecè*, *diuisim*, ac *secundùm naturam* &c. Et verò quoniam facta hîc est mentio de *Predicationibus Vniuersalium*, Notandum; si hæc *primò*

primò intentionaliter sumantur, *Concreta* quidem eorum, *Vniversim* & absolutè loquendo, dici de *Concretis*, non item *Abstracta* de *Concretis*; aut *Concreta* de *Abstractis*: nisi vel sint aliena, vel transcendentia, vel (vt aliqui volunt) diuina, propter summam suam simplicitatem; vel demum nisi actionem significant, à forma abstractâ emanantem: veræ enim vtique sunt hæc; *Voluntas vult, intellectus intelligit* &c. vti & illæ; *Entitas est ens, vel Bonitas est Bona,* &c. teste Murc. hic. q. 6. disp. I. Quamquam & has Metaphysicis, & Istam, *Deitas est Deus*, Theologis relinquimus, vtpote iam agentes de *concretis* *Uniuersalibus* propriè.

XIIIX.

Sed & huiusmodi Prædicationes: *Virtus est amabilis*: vel; *Humanitas est vnita Verbo* &c. procul dubio non sunt falsæ: adeoq; nec istæ; *Quoddam amabile est virtus*: vel, *aliquid vnitum verbo est Humanitas,* &c. Si quidem *Concreta* hæc accipiantur in Conuertentibus ita, vti accepta fuerant in earum Conuersis. Quod addo propterea; quia alias, si eiusmodi concreta accidentaliter supponerent pro subsistentibus (vti ferè solent cum subiiciuntur, saltem ea, quæ sunt quinti Prædicabilis) vtique non minùs falsæ forent, quàm hæc: *Homo est rationalitas, vel rationalitas est Homo.* Illa celebris propositio; *Quantitas est quanta*, nobis & alijs videtur admittenda; præsertim si Adiectiuū *Quanta* sumatur: prout idē est, quod *extensa*: (vt reuera videtur eā in prædicatione sumi) vt sic enim prædicatū illud *Quanta* non tam est concretū proprium (nisi voce tenus) quàm alienum, scilicet sensu.

XIX.

Porro *Abstracta* (de *Realibus abstractis* adhuc nobis sermo est, vt antè de *realibus concretis*) ordinariè non censentur verè dici de *Abstractis*; saltem *in sensu formali*. Nec enim veræ sunt: *Rubedo est Dulcedo*; vel *Animalitas est rationalitas*; etsi & hæ in eodem Supposito, *Homine* sc. & illæ in eodem planè subiecto insint, nempe *Pomo*. Excipe tamen hinc ea *Abstracta*, tam *Substantialia*, quàm *Accidentalia*, quæ subinde de *Abstractis*, tanquam *Species* aut *Genera* de suis inferioribus, *directè ac formaliter* prædicari amant: vt *Animalitas Bruti est verè ac propriè animalitas*: vel *Humanitas Christi est verè ac propriè Humanitas*. Item; *Color est qualitas*; vel *albedo est color*. Hæ enim, & huiusmodi prædicationes æternæ veritatis sunt. Postremò si *Vniuersalia* considerentur *secundò intentionaliter*, non modò *Concreta* de *Concretis*, sed & *Abstracta* de *Abstractis*, & *Abstracta* de *Concretis*, & hæc de *illis* verè nonnunquam, ac formaliter (cæteris paribus) affirmari, constabit eunti per exempla in quibus tamen quàm diligenter aduertat, est opus; ne de subiecto (quod sese habet vt totum quoddam habens in se formam) prædicetur id, quod vel habet se per modum partis præcisè ad illud, vel ab eo ita diuersum est, vt nulla penitus inter ipsa intercedat identitas, seu coniunctio.

XX.

Superest, antequam ad *Vniuersalia in specie* descendamus, vt, quoniam vidimus, *quid sint*, & *quomodo prædicentur*

tur *Vniuersalia in Genere*; vlteriùs indagemus, *qualia sint, & quomodo fiant*. Et quidem, quia hîc quoq; tam secundùm *Materiale*, quàm *Formale* spectari possunt, dicendum est I. ea, quemadmodum *Materialiter* sunt *Res*, varijs præditæ naturis, ita etiam vt sic non esse rationis eiusdem; sed *Corporea* nonnulla, aliqua *Incorporea*: *Corruptibilia* alia, alia *Incorruptibilia*; omnia *Æterna* quoad essentiam, & existentiam obiectiuam in mente diuina. Dicendum II. *Vniuersalia Formaliter*, cùm vt sic nec *Entia* sint, vtique neq; *Corruptibilia* neq; *Incorruptibilia* propriè; nec *Corporea*, nec *Incorporea* (nisi merè negatiuè) multo minùs *æterna* dicenda esse: vtpote quæ & à nobis fiant quotidie, & confestim desinant existere, cùm primùm defierint cogitari. Hinc dicendum est III. *Vniuersalia* fieri non per *Abstractionem realem* (quâ scilicet pomum ab arbore decerpitur ita, vt & hæc & illud à parte rei maneat, etiam peractâ illâ separatione) sed per *Intentionalem intellectus patientis*; & quidem *Precisiuam*, non *Negatiuam*. Neq; enim inde facimus *Vniuersale*, quòd & quatenus *Naturam* ab inferioribus remouemus, *Negando* eam de illis; sed *directè ac seorsim apprehendendo* sine illis.

PARS SECVNDA.

De Vniuersalibus in Particulari.

XXI.

Diuiditur *Vniuersale Logicum* (Idem senti proportionaliter de *Metaphysico*) diuisione *Vniuocâ*, *Mediatâ* &

Adæquatâ in *Genus, Speciem, Differentiam, Proprium, Accidens*, tanquam in *Species Infimas*. Diximus autem 1. *Diuisione uniuocâ*: quia Vniuersale in *Concreto ac Formaliter*, secundum quod nempe aptum est prædicari de pluribus absolute, & abstrahendo ab his vel illis Prædicabilitatibus in specie, est ratio quædam communis, æqualiter ab Inferioribus participata, nec vltimis eorū differentijs inclusa, nisi forsan incompletè tantum; quod Vniuocationi haud officit, vt in Summis Generibus *Substantia, & Qualitate* patet. Diximus 2. *Mediatâ*. Nam in immediatiora membra diuidi posse Vniuersale, facile colligitur ex eo, quòd diximus 3. *Adæquatâ*. Aut enim Prædicabile quid est de multis *Essentialiter*, vt priora tria Vniuersalia; Aut *Accidentaliter*, vt duo posteriora. Diximus 4. *In Species infimas*: vt pote indiuisibiles in inferiores; cum se quælibet earum Specierum habeat instar *Binarij*, vel *Ternarij*, aut alius cuiuspiam vltimi numeri; qui subdiuidi non possunt nisi *materialiter*. Vti enim *Binarij* ouium *formaliter*, in *ratione primò intentionali Binarij*, non differt à *Binario Luporum*, ita v. g. *Genus Substantiæ* non differt *formaliter*, in *ratione secundò intentionali Generis*, à *Generibus Quantitatis, Qualitatis, &c.*

X XII.

GENVS *strictè* (prout hoc loco etiam alia Vniuersalia accipimus) est ID, QVOD DE PLVRIBVS, ET DIFFERENTIBVS SPECIE, IN EO, QVOD QVID EST, PRÆDICATVR. Ita Arist. 1. *Top. 5.* & Por-

Porphyr. c. 2. Quæ Definitio seu Descriptio, vt bene capiatur, paulò enucleatiùs explicanda est. *Primum* enim quando dicitur; GENVS EST ID, QVOD DE PLV- RIBVS PRÆDICATVR, seu *Prædicari* potest; totum hoc videtur poni loco *Generis*: cùm idem planè sit, ac si dicas: GENVS est *vniversale Logicum incomplexum*, seu *Natura substans vniversalitati Logicæ*. Deinde verò, quando sequitur: ET DIFFERENTIBVS SPECIE; nos particulas has non eò interpretamur, quasi Genus non etiam de solo numero differentibus dici queat, sed quòd de his *Mediatè* tantùm, & tanquam de subiectis *Secundarijs*; de illis prædicetur *Immediatè*, & vt de subiectis suis *Primarijs*. Imò etiam admittimus, prædicari subinde Genus non solùm de specie tam infima quàm subalterna, verùm etiam de toto Genere Summo differentibus, non quidem vt *Genus*, sed vt *Speciem* quandam *Specialissimam vniversalis* respectu suorum *Individuorum secundò Intentionalium*.

XXIII.

Postremò cùm in allata definitione subiungitur: I N E O QVOD QVID EST; sic intellige. Genus prædicatur *Essentialiter*, & *in modum Absoluti*, seu *stantis per se*. Quibus particulis reijciuntur tria vltima *Prædicabilia* I N QV A L E. Addunt aliqui; illis verbis innui etiam *Prædicationem vnivocam*, vt ab *ratione Generis* excludant *Ens* & *Singularia*, *singulariter atque vt sunt à parte rei*, accepta. Sed an non & hæc, & illud sufficienter exclu-

excluduntur à *Genere*; cùm ipso iudice Philosopho remouentur ab *Vniuersali*? I. *poster. 8. & 3. Met. 2.* De *specie* igitur maior forsan alicui videatur esse difficultas. Esto enim hæc de differentibus specie non dicatur vti *Genus*; quia tamen discrimen istud solùm est accidentale (nisi plura quàm quinq; *Vniuersalia* velis concedere, contra communem) ideo restat exponendum, in quo demum essentialiter distinguantur prima hæc duo *Prædicabilia*; cùm ambo prædicentur in *QVID*? Verùm *Resp. 1.* non tamen ambo prædicari in *QVID*, *Completè*. Ergo, inquires, alterutrum prædicatur vt *PARS*? *Resp. 2.* *N. C. & Resp. 3.* illud omne ac solum *Prædicari completè*, *Quod* (in formali significato) *totam naturam particularium apertè significat*: Vt homo respectu Petri, Pauli, &c. *Id. verò prædicari Incompletè*, quod apertè non significat totam, sed partem. Vt *Animal* respectu hominis, *Bruti*, &c. Ita *Fonseca 5. Met. c. 28. q. 11. f. 2.* Alij, si non *Latiniùs*, at ferè clariùs, id, aiunt, prædicatur *completè*, quod in *Recto* significat totum, habens *essentiam totam*; *incompletè* autem, quod in *Recto* significat *Totum*, habens *vnam duntaxat partem essentiæ*.

XXIV.

Hinc deducas I. prædicari *Incompletè* hinc non esse prædicari, vt *partem*; quemadmodum nec quoduis dici vt *totum* est dici *Completè*. Adeoq; vti *Genus* prædicatur quidem vt *aliquo modo totum*; non tamen *Completè*, saltem quà *Genus* est: ita idem etiam dicitur de *Inferioribus suis*

bus suis Realibus *Incompletè* quidem; sed non *vt pars*. Dico autem; *De inferioribus suis Realibus*, aut certè *secundò intentionalibus tantùm directè*. Nam præter hæc *Genus in communi*, seu acceptum *secundò intentionaliter reflexè*, habet etiam alia quædam inferiora; indiuidua scilicet *Rationis*, seu *secundò intentionalia* itidem reflexè; e. c. varia *Genera in particulari*: respectu quorum quia se *Genus* habet *vt Species*; ideo de ijs prædicatur in *QVID Completè*, veluti *Species* aliæ. Vnde facilè deducas II. non esse vitiosam *Definitionem*, à nobis ex communi suprà traditam; etsi in ea *Genus* definiatur per aliud quoddam *genus*, sc. *Vniuersale*: tum quia hoc quoq; euenit *Generibus subalternis*, quorum singula cum sint quoq; *Species*, supra se habent etiam aliud *Genus*, per quod definiantur: tum quia, sicuti *Vniuersale*, quatenus est *genus quoddam in particulari*, continetur sub *Genere in communi*, tanquam *Indiuiduum* sub *Specie*: sic vicissim *genus*, quatenus est *vniuersale quoddam in particulari*, cōtinetur sub *Vniuersali in communi*, tanquam *Species* sub *Genere*. Atque adeò, quemadmodum *Homo* rectè definitur per suum *Genus*, nempe *animal*; eo quòd sub hoc contineatur, tanquam *Species*; sic etiam *GENVS*, quod est *Species vniuersalis*, rectè utiq; definitur per hoc ipsum suum *Genus*, sc. *vniuersale*.

XXV.

Deducas III. *Definitum in Definitione Generis non esse Genereitatem in abstracto*, neq; verò etiam *Naturam* aliquam secundùm se nudè, ac materialiter sumptam, sed

D

naturam

naturam substantem Generitati, adeoq; Genus formaliter & in concreto. Neq; enim Generitas est id, quod prædicatur de differentibus specie; ergo nec id, quod hic definitur; sed tantum id quo, seu conditio, sine qua nec definiretur, nec prædicaretur natura secundum se; cum vt sic essentialia duntaxat, aut essentialibus proxima includat; inter que nec Definitio Generis est, nec Prædicatio. Idem dic de Totalitate Potentiali; sub qua itidem, tanquam sub Conditione SINE QVA NON, prædicari Genus de suis inferioribus, innuebamus, *Th. præced.* QVÆRES primò, an Genus possit saluari in vnica specie? R. det rectè Samuel de Lublino hic a. 4. Concedendo quo ad Essentiam: Negando quoad Potestatem. Quis enim inficietur, posito solo homine positum iri Animal essentialiter; etiamsi omne brutum implicaret? & tamen vt sic, quoniam Animal nec contrahi ad plures Species, nec de pluribus specie differentibus prædicari posset, hoc ipso vtique Genus nõ foret. Vt adeò sibi Lubliniana illa distinctio plus nõ velit, quàm Genus saluari quidem in vna specie Materialiter, non autem Formaliter. QVÆRES secundo An & quomodo Genus contineat differentias sui diuisiuas, seu constitutiuas suarum specierum? R. det quidem Aristoteles absolutè negatiuè; Genus, inquit, non videtur particeps esse differentiarum: simul namq; contrariorum idem participaret: differentie namq; contrarie sunt, quibus Genus differt 7. Met. 14. & 4. Top. 2. Sed distinctiùs Porphyrius c. 4. ait; Potestate quidem omnes earum, quæ sub se sunt, specierum differentias habet,
Genus

Genus; *actu* verò nullam; saltem per se immediatè, formaliter, ac distinctè,

XXVI.

SPECIES (vt *secundùm uniuersale Logicum* constituit) est ID, QVOD DE PLVRIBVS, AC DIFFERENTIBVS NUMERO, IN EO QVOD QUID EST, PRÆDICATVR. Ita Porphyr. c. 2. Quasi dicas: *Species infima* (quam alij *Atomam*, alij *Specialissimam* vocant, eo quòd diuidi nequeat in *Species Specialiores*; quemadmodum *Subalterna*) est Natura quædam Vniuersalis, essentialiter, substantiuè, completè, & immediatè prædicabilis de pluribus Indiuiduis tantùm; & non etiam de speciebus, vt *Genus*. *Definitum* hîc VT QVOD patet tum hinc, tum ex dictis; vti & illud, an & quomodo *Species* saluari possit vel in vno vnico *Indiuiduo*? proportionaliter siquidem quoad vtrumq; respondendum est idem fieri in *Specie*, quod in *Genere*. Porro *Indiuiduum*, primò *intentionaliter* acceptum quod est proximus terminus atq; adæquatum subiectum *Species Infimæ*; definitur *Id*, quod de vno solo prædicatur: intellige non *Actu* & *Formaliter*; Sed *identicè*, atq; *aptitudinaliter*. Huius aptitudinis fundamentum proximum est ipsa materialis vnitas seu indiuisio numerica, quam *Singularia* habent à parte rei, sine omni operâ intellectûs. Vnde & patet, Aptitudinem hanc ijs couenire *Re* non *Ratione* tantùm; sicut *uniuersalibus* sua solet Aptitudo conuenire in ordine ad prædicandum. Diuiduntur *Indiuidua* in *Indiuidua Rationis* ac *Rea-*

lia. De illis dictum Th, 22. & 24. Ex istis Hypothetica, vti tantum sunt *Indiuidua ex suppositione*; ita *Absolutè* possunt esse *Vniuersalia*. Tale indiuiduum est filius Sophronisci: posito quòd hic vnicum habuerit Socratem. *Indiuidua* verò cum *ex Demonstratione* (vt hic homo, hic equus, &c.) tum *ex Nomine* (vt Ioannes, Andreas, &c.) *Vniuersalia* non sunt *proprie*: vti nec *Indiuidua vaga*, saltem, *specifica*. Rationem deduc ex dictis.

XXVII.

DIFFERENTIA *Propriissima* (*Propria & Communis* ad postrema duo Prædicabilia pertinent) est ID, nempe *Vniuersale*; QVOD DE PLVRIBVS (siue *specie*, siue solo *numero*) PRÆDICATVR IN QVALE QVID: seu, vt alijs placet, IN QVALE ESSENTIALITER. Quæ verba nihil aliud indicant, quàm *Tertiam* hanc vniuersalis Logici speciem dici de suis Inferioribus *in modum* quidem *Essentialis*; sed *Adiacentis*, seu *Connotatiui*, non *Absoluti* seu *subsistentis per se*. Quæ ipsa proin vocabula satis declarant discrimen inter hoc, & reliqua *Vniuersalia*: omnia enim ista dicuntur vel *accidentaliter* tantum, vel *in quid*; vt patet partim iam antè, partim patebit paulò post. Describi solet præterea *Differentia* etiam alijs quibusdam descriptionibus, petitis ex varijs illius muneribus, quibus fungitur. Hinc est, quòd eadem interdum & *Diuisiua Generum*, & *Constitutiuua Specierum* appelletur: Itè quòd alia *Generica*, alia *Specifica* dicatur: esto *differentia specifica* non faciat *aliud specie vniuersale* ab eo, quod facit *differentia Ge-*

tia Generica: cū ambæ eodem modo prædicentur de pluribus, licet non de iisdem. QVÆRES. *An Differentiæ inferiores formaliter includant superiores?* R. *Negative*: tum quia opposita vt opposita planè essent idè: cōuenirent enim in eodem *conceptu formali*, in quo differrent: tum quia insignis committeretur nugatio, quotiescunq; fieret definitio, præsertim per *differentias medias*: quam tamen definitionem Aristoteles non modò non improbat, sed & ipsèmet, teste Lorin. q. 3. propos. 3. frequenter vsurpat. Accedit, quòd *Differentiæ inferiores tantum materialiter & in concreto inuoluant suum Genus*; ergo & *Genericas differentias*. Vel certè si *formaliter & in abstracto* includuntur *Superiores in Inferioribus*; quomodo aut illæ sunt *Uniuocæ*, aut istæ *Simplices*? iuxta 7. Met. I. 43: & c. 5. de Substant. in Categ.

XXVIII.

PROPRIVM *quarto modo* (alia aliò spectant) si *secundum se*, ac *primò intentionaliter* consideretur; à Philosopho dicitur *Id, quod non declarat, quid res sit, sed soli inest, & cum re recipitur*. 1. Top. 5. Hinc ab alijs etiam non malè describitur *Id, quod omni, soli, ac semper conuenit*. Ex quibus duplex huius *proprij* necessitas colligitur, nim. ex *sua parte*, & ex *parte subiecti Totalis & Immediati*. Quia, *si homo est, inquit porrò Arist. ib. Grammaticæ susceptiuus est; & retrò, si Grammaticæ susceptiuus est, homo est*. Quam proinde dupliè necessitatem, *exigentia* tenus planè *Metaphysicam*, *Affectio hæc cōmunem* habet cum ipsa *Differentia*: nisi quod hæc *Naturâ cuiusq; formaliter* constituat; illa è sic cōstitutâ *Naturâ*

inimpedibiliter emanet. Atq; hæc tam necessaria *Proprii* ex *Essentia*, tanquam ex *Radice*, & causâ suâ *adequatâ*, emanatio, atq; indissolubilis cū eadē *connexio* ansam dedit; vt, qui *vel mente* huiusmodi *Passionē* à *Natura* tolleret, tollere quoq; *Naturam* ipsam *per consequens*, communi omniū iudicio censeretur. Aristoteli atq; Porphyrio *Proprium* hoc dicitur tale *proprie ac per se*; eo nempe quòd dicatur in *secundo* statim modo dicendi *per se*; item quòd *soli* conueniat, & *uniuersaliter*; *uniuersalitate temporis*, & *subiecti*. Hinc idem quoq; *Proprium absolutè*, & sine addito denominatur, q. per *Antonomasiam*: vt ad eò etiam hîc *Termini*, *simpliciter* prolati, stent pro *principaliori* significato.

XXIX.

Quòd si *PROPRIVM* spectetur *secundò intentionaliter*, & vt hoc *quartum Prædicabile* constituit, definiri solet *ID, QVOD DE PLVRIBVS PRÆDICATVR IN QVALE ACCIDENTALITER, AC NECESSARIO*. Dicitur *I. Prædicari de pluribus* pluritate vel *Specificâ*, si *Genericum*; vel solum *Numericâ*, si *Specificum* sit *Proprium*. Vbi nota, hîc non esse sermonem de prædicatione *Reciproca*; hæc enim *Aptitudinaliter* conuenit *Proprio* re ipsâ, & quidem tantum respectu *subiecti adequati*: sed de prædicatione *non Reciproca*, quæ conuenit *Proprio*, vt est *Uniuersale*, respectu *Inferiorum* seu *subiectorum inadæquatorum*: de quibus, *diuisim ac singillatim* sumtis, non dicitur *conuersim*, vt pote ijs, vt sic, *Superius ac latiùs patens*. Vnde obiter colliges, *Proprium* secundum diuersam rationem etiam esse *Commune*, & modò

modò Prædicabile *Reciprocum*, modò *non Reciprocum*. Dicitur 2. Prædicari *in Quale accidentaliter*; ad distinctionem à tribus primis: *Ac Necessariò*; ad differentiam ab ultimo *Vniuersali*. Etsi enim hoc quoq; subinde sit necessarium; quia tamen ea necessitas aut est physica duntaxat, aut non *mutua*, nec orta semper ex *intrinsicis principijs* subiecti, sed sæpe tantùm proueniens ab *agentibus extrinsicis*, ad productionem subiecti hoc vel illo modo concurrentibus; ideo *Accidens*, quod est *Quantum Prædicabile*, haud accedit ad rationem Quarti. Hoc enim, etsi & Subjectum absq; ipso concipi *essentialiter* possit, & ipsum de Subjecto *secundùm quid* negari; (neq; enim Homo est risibilis, multo minùs risibilitas, in primo modo dicendi per se; cum hæc sit extra essentiam illius) nihilominus tamen *simpli-*
citer atq; absolutè negare *Proprium* Subjecto *adequato*, seu omnino tollere, est *consecutiue* ipsum subiectum tollere, ac negare.

XXX.

Secus se habet res cum Quinto Prædicabili: hoc namq; *primò intentionaliter* Philosopho est *Id*, quod cuius rei (respectu cuius est accidens) *vni & eidem potest inesse, & non inesse; ut sedere potest eidem alicui inesse, & non inesse; similiterq; album: nihil enim prohibet, quo minùs idem modò sit album, modò non album. 1. Top. 5.* Alijs sic describitur *Accidens* hoc: *Est ens reale ac positiuum: (nempe Phorphyrium non nisi de huiusce-*
modi Accidente locutum autumant) quod nec Genus est, nec species, nec differentia, nec proprium; inest tamen rei, Aptitudinaliter saltem, atq; inhæsiue. Verùm, quoniam hæc de-
scriptio

scriptio ferè tantùm est *Negatiua*, nec facilè intelligitur antè, quàm cognoscantur omnia ea, quæ per illã ab *Accidente* remouentur; ideo Aristoteles l. c. censet priorè esse meliorè. Cui proinde Porphyrius rectè cõformauit suã, cū c. 6. ait: *Accidens est, quod (successiuè & in potentia) adest & abest sine subiecti interitu*: seu, quod idem est, saluo interim semper essentiali conceptu subiecti, ita vt hic neq; *formaliter*, neq; *consecutiue* euertatur, seu præsens in subiecto insit, seu absit *Accidens*. Atq; huius incolumitatis essentialis negationem communiter intelligunt per *Interitum* illum; quem alij *Logicum*, alij appellant *Metaphysicum*. Ex his procliuè est cuius intelligere etiam descriptionè *secundò intentionalem* Quinti Prædicabilis, vt tale est: quæ sic habet: ACCIDENS (siue Prædicamentale, siue nō) est ID, QVOD DE PLVRIBVS PRÆDICATVR IN QVALE ACCIDENTALITER, ET CONTINENTER. Discrimen quoq; huius *Vniuersalis* à cæteris rùte ipse haud difficulter colliges, mi Lector. Nos, vt pote à *Generalissimis* usq; ad *Specialissima* descendentes, Plato iubet hic quiescere. Quare hæc quantula cunq; de *Vniuersali* Logico potissimùm, seu *In Prædicando*, tam in *Genere* quàm in *specie*, ad maiorem *Singularissimi* illius, ac maximè *Metaphysici vniuersalis in Cauſando* gloriam differtata sunt.

CVM FACVLTA TE SVPERIORVM.

F I N I S.